

BEGRADI EGYZEI NAPLO

XXIII. évfolyam

Szubotica, PÉNTEK 1922. november 24.

320. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétéfnél dőben
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 6-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 90 dinár.

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Leibach-palota)

A fascista mozgalmak közössége

Irtta: dr. Dohány Gyula

Európa egyik legkeresztényebb kereszténye, Nansen Fritjof, akit a népszövetség szakértőként hallgat ki mindig, amikor chező, pusztuló tömegek segítségéről van szó, írja le egyik könyvében a szent sir templomban, Jeruzsálemben a koncon marakodó egyházakat, a papokat, akik az áhitattal odaérkező zárandók lelkielő marakodásuk lármájával, a koncert előtöltött veszekedés csunyaságaival előzik a szárnyaló érzést.

Igy törpülnek el nagy gondolatok, ha a hatalmi és üzleti érdek, meggyűlölködő elvakultság szolgálatába kerülnek.

Milyen törpének kell maradnia minden mozgalomnak, amely nem egy nagy gondolattal indul el utárra, hanem a napi politika valamelyik jelszavából akar hitvallást csinálni?

Mikor a béke első évében a munkásmozgalom hatalma Olaszországban mind nagyobb lett, majd később a nagyiparnak kiszajátításához akart már fogulni, akkor fejlesztette ki a védekezni kívánó polgári osztály nagyobb arányokban, a nagyipar és a tőke pénzbeli segítségével a fascista szervezeteket. Ezzel a védőcsapattal a polgárságnak, a munkásságnak ellamarakodott és így már eleve elmulásra ítélt erőszakos kísérletei ellen.

Az olasz szocialista párt, hasonlóan a magyar szocialista pártéhoz, az elsiellett erőszakos kísérletek kudarcra folytatán önmaga mekrendítette a munkástömegek bizalmát és felegyelmet, napról-napra gyöngébb lett és a világnak egyik legerősebb és legjobban fegyverezett munkásmozgalma, az olasz, ma erős sorvadás és gyengülés állapotában van.

A nagyhangú fascista mozgalom azonban, amely kezdő napjaiban a «nemzetmentés és hazamentés» jelszavaival festette be az osztály hatalmi érdekeit, beleköltölte a hatalom borába, egy év óta terrornal, mámoros szónoklatokkal fanatizált tovább, míg végre állam lett az államban és kezébe vette a hatalmat.

És ime, a hatalmi érdek kielégülésével, a hatalomra vágyó csoport céljának elérével a «fascizmus» eszméje meghalt. Kitént, hogy nincs egváltalában eszme benne.

Nincs Mussolininak egy szava, miniszterelnöki programjának egyetlen pontja, melyet Olaszország és minden más állam miniszterelnökei előtte már el nem mondtak volna.

Két dologra redukálódott a fascizmus.

Az egyik dolog Mussolininak, a vezérnek bejelentése arról, hogy a fascizmusnak ki kell múlnia, meg kell halnia, a fascistáknak le kell szerelniük, haza kell menniük, a munkásokat különböző letartóztatás terhe mellett többé bántalmazni és terrorizálni nem szabad. Hiszen most már ő, Mussolini és barátai kormányon vannak!

A másik ni és nagy dolog, amit Mussolini írtalált, az, amit egy an-

gol lap munkatársának mondott: hogy »nem kell komolyan venni olyan dolgokat, amiket egy propaganda folyamán, tüzés szónoklatokban egy mozgalom vezetési beszédek, az ő egy hét előtti napólyi beszéde Anglia ellen csupán szónoki hatás kedvéért hangzott el.«

Ime a fascizmus eszmei tartalma, amelyet nálunk az ifúság egy része, Magyarországon pedig az ébredők magukévé akarnak tenni?

Erőszakkal, terrornal uralomra jutni a szervezett csoportnak, hogy azután uralomra jutva maga jelentse ki, hogy erőszakos uralmi törekvéseknek, terrornak kulturállamban nincsen helye és hogy a jelszavak, amiket a mozgalom, mozgalom korában hirdetett, csupán a metzelen hatalmi vágy takargatására szolgálnak. Van mégis a különféle »fascizmus«-nak egy közös »eszmei« tartalma.

Mind azt hirdeti lényegében, hogy a hazát úgy senki sem szereti, mint őre és őre mindenkit kényszeríteni fognak arra, hogy a hazafüségnek azon fokozott mérvét produkálja, melyet őre mindenütt irnak és beszédeknek. Erre a szeretetre kényszeríteni fognak mindenkit, akár az olasz fascistaikkal törtél, kézigrántással, bombával először a munkásokat akarták erre kényszeríteni, majd a mikor Olaszországban egy hangosan beszélő munkás sem akadt már, akik el kellett volna hallgatni, akkor hozzáfogtak ahhoz, hogy ugyannerre mindazon aktív politikusokat kényszerítsék, akik a legmagasabb állami méltóságokat lefogalva tartották és nem akarták a fascista-kann átadni.

Nagy Frigyesről jegyezte fel a krónika, hogy magányos vyalogos sétáiban Berlin utcaiban sohasem mulasztotta el vastag botját magával vinni. Az iskolás gyermekek ha-

talmas, marcona alakját messziről meglátva, elejnte alakjától félve szaladtak el. Nagy Frigyes őket üldözöbe véve alaposan elverte azzal, hogy majd ad ő nekik, szeressék a császárnak és ne féljenek tőle. Természetes, hogy a gyermekek legközelebb már még nagyobb rémülettel szaladtak széjjel, ha közelé-

Nincsen nemzetiség a Vaidaságban, kezdve a magyarságon, folytatva a zsidóságon és németeken, a melyet a nacionalista sajtó annak a bizonyos, kizárólag általa gyakorolt államhűség és hazaszeretetnek nevében vastag husángjával végig nem verne hetenként egy-kétszer. Mikor már alaposan szétütött köztünk, akkor sorra kerülnek a szlav fajukhoz szeritők nem hii horvátok és így tovább. Mert az ő hazafüségük az egyedüli, a fémljzett, az ő hűségük a fascista hűség a hazához, amely nem fog nyugodni, amíg miniszteri állásokat és más magas pozíciókat nem kap, mint olasz testvére. Amikor aztán meglepetve fogja a világ kérdezni, mi volt az eszmei tartalma a mozgalomnak a hatalomra jutás vágyán kívül?

A féligazságok, amíg divatban vannak, éppen oly erővel hatnak az emberek közt és terjednek tovább, mint a valódiak.

A fascizmusnak ez az »eszmei« tartalma, a leromlott idegzeti, meggyötört világrészben úgy terjed és hódít, mint egy nagy igazság. Minden fajit ellentétlen keresztül nyitottak kezét egymásnak a különböző államok fascistái. Tudniük segítő kezét a gyűlölködő mély terjesztésében. A fascista-sajtó, bármilyen nyelvű is, talál egy közös eszmei tartalmat, a zsidóság gyafalását a lap első oldalán és a szorgalmas hirdetésnyújtást és előfizetnyújtást zsidóktól a lap utolsó oldalán.

Minden párt keresi már a horvát blokk támogatását

Pasics miniszterelnök tárgyalása Koroseccel — Miben egyezett meg az ellenzék a blokkal? — A belpolitika hírei

Beogradból jelentik: Politikai körökben nagyon élénken kommentálják a parlament üléseinek december 2-ig történt elnapolását. Olyan vélemények is hallatszanak, hogy a radikálisok azért erőszakolták ki a parlament elnapolását, mert időt akarnak nyerni arra, hogy maguk is közeledést keressenek a horvát blokk felé és megállapíthassák a blokk valódi szándékait.

Különösen arról beszélnek sokat, hogy maga Pasics keresi az érintkezést az ellenzékkel, mert a D.vidovicsot követő demokrátiá támogatására már nem számítanak és azért pótlásukról úgy akar gondoskodni, hogy a klerikális pártot beveszi a kormányba. Erre vezetik vissza Korosec támogatását is másfelőlás tanácskozását is Pasicssal, amelyről már tegnapi

hírt adtunk és amelyet az egész közvélemény egyhangulag nagyfontosságú eseménynek tart.

Korosec ezen a találkozón állítólag olyan nyilatkozatot tett, hogy most nem hajlandó belépni a kormányba, mert pártja hangulata ez ellen volna, de azt is megmondotta, hogy a horvát blokkal való közvetlen összműködésük is lehetetlen a közöttük fennálló elvi ellentétek miatt. A helyzet a horvát blokk és a klerikálisok között valójában az, hogy a klerikálisok azért nem mernek belépni a kormányba, mert a blokk elvi vázolatuk között erősen kihatászná ellentétek De ugyanez az aggálya a blokknak is, amely szintén tart attól, hogy ha a klerikálisok nélkül lépnek be a kormányba, ez az ő népszerűségük rovására menne.

A beogradi sajtó éppen ezért valószínűnek tartja, hogy mégis létre fog jönni a klerikálisok és az ellenzék között a megegyezés a taktikai együttműködésre nézve.

Korosec csütörtökön Proles Szatjannal folytatott hosszabb tárgyalásokat, ami szintén az utóbbi verző helyessége mellett bizonyít. Bár éppen a klerikális párt az, amelynél biztosan sohasem lehet kiszámítani legközelebbi cselekvésük irányát.

Az ellenzék feltételei a blokkal szemben

Beogradból jelentik: Politikai körökben úgy tudják, hogy a horvát blokk és az ellenzék vezetői között már létre is jött a végleges megállapodás, amely a következő pontokban foglalható össze:

1. A horvát blokk összes képviselői a parlamentbe jönnek.
 2. A vidovánai alkotmány alapján leteszik a képviselői esküt.
 3. Radics kötelezi magát arra, hogy nem tesz olyan elvi deklarációt, ami a megegyezést félboritgatná.
 4. Radics belép az új kormányba, amely meg legalább hat hónapig a mai parlamentet együtt tartja és megszavazhatja a föltétlenül szükséges törvényeket.
- Ezeket a megállapodásokat egyelőre természetesen az ellenzék is, meg a blokk is tagadja, a beavatottak szerint azonban a végleges megegyezés már megtörtént.

A radikális-klub állése

Beogradból jelentik: A radikális-párt csütörtökön ülést tartott, melyen Oparics Marko elnök közölte Pasics miniszterelnökkel a képviselőtök azt a kívánságot, hogy a kritikus parlamenti helyzetre való tekintettel, permanens klub-üléseket tartsanak. Elhatározták, hogy a válság lefolyásáig az összes képviselő Beogradban maradnak és a távollevő képviselőket is táviratlag Beogradba szólítják.

A kmepárt és a sertésvámok

Beogradból jelentik: Popovics pénzügyi államtitkár csütörtökön délelőtt hosszú tanácskozást folytatott a szlovén a kmepárt elnökével, Rajfarral a sertés kiviteli vámok kérdésében. Rajar kijelentette, hogy pártja semmi esetre sem hajlandó belemenni abba, hogy a sertés vámokat csak a Popovics által ajánlott mértékben szállítsák le és ragaszkodnak a Pucelj miniszter által javasolt jóval kisebb vámtételekhez.

Miat hírik, a legközelebbi minisztertanács fog a kérdésben dönteni, mely döntést egyttal Pucelj megmaradását a kormányban is tisztázni fogja.

A bácskai alispán

a magyar nemzetiségű tisztviselőkről

— *Novisadi munkatársakról* —

Radics Lázár bácsmegyeri alispán két napig Novisadon tartózkodott és hivatalvizsgálatot tartott a főszojgabiróságnál.

Az alispán a vizsgálatának eredményéről munkatársainknak a következőket mondotta:

— Két napig vizsgáltam a novisadi főszojgabirói hivatalt és mindent a legnagyobb rendben találtam. Az itt tapasztaltakkal meg vagyok elégedve. A főszojgabirói hivatalban magyar tisztviselők is vannak, akik az állományvet már jól elsajátították és jó hivatalnokoknak bizonyultak.

Végül kijelentette az alispán, hogy a felek részéről panaszok csupán az adózás ellen voltak, de ebben az ügyben a pénzügyigazgatóság az illetékes. A jövő héten Sentán tart hivatalvizsgálatot az alispán.

Betiltják a műkedvelő előadásokat?

Az utóbbi napokban már különböző hírek láttak napvilágot az egyik szubotici lapban arra vonatkozólag, hogy a rendőrség ezennel a színházi szezon tartamára nem fogja engedélyezni a műkedvelői előadások megtartását. A hír ilyen formában nem felel meg a valóságnak, tény azonban, hogy a műkedvelői előadások engedélyezéséről olyan megszorítás készül, ami a legnagyobb fokban sérelmes nemcsak a kulturális és jótékonyági egyesületekre, de a magyarságra nézve is.

A műkedvelői előadások betiltása ügyében kérdést intéztünk *Tabakovics* Miklós polgármesterhez, a színházi bizottság elnökéhez, aki a kérdéses ügyről a *Bácsmegyeri Napló* munkatársának a következőket mondotta:

— A színházi bizottság pénteki ülésén fogja tárgyalni azt a javaslatot, amely szerint a város a színházi szezon tartamára nem fogja engedélyezni a műkedvelői színelőadásokat, kivéve a *Pietsch Ferencné vezette* alatt álló *Műpártolók Körének* előadásait. Erre az intézkedésre az készíti a hatóságot, hogy a színházat mai nehéz helyzetében minden rendelkezésre álló eszközzel meg kell védeni mindentől, ami elvonhatná tőle a közönséget, már pedig a *gyakori műkedvelői színelőadások* a színház látogatottságának rovására mennek. A *Pietschné* vezetése alatt álló műkedvelői társulatnak viszont azért kell engedélyezni a további működését, mivel kormányhatósági engedéllyel rendelkezik, másrészt teljes kellék és ruhatárát, valamint díszleteit és bútorait díjmentesen a színtársulatnak rendelkezésére bocsátotta, végül az eddig beszojgaltott bevételéből százezres koronás színházi alapot létesítettek, amiből most a színtársulatot támogatjuk. A korlátozás természetesen csak a színházi szezon tartamára szól és ezen idő alatt is csak színelőadásokat nem fog a város engedélyezni, másrészt estéket azonban továbbra is lehet rendezni. Az ügyben különben a színházi bizottság pénteken fog dönteni.

A színházi bizottság elé kerülő javaslat mindenféle szempontból sérelmes és helytelen. Elsősorban is *nem áll helyt az a megállapítás, hogy a áll helyt az a megállapítás, hogy a színház látogatottságának, mert a műkedvelői előadások közönsége egészen más, mint a városi színházé.* A műkedvelői előadások ugyanom-
részt különben is magyar nyelvűek

és így már ennél fogva se lehet ugyanaz a közönségük, amely a színház előadásait látogatja.

De sulyosan sérelmes az is, hogy a város egy műkedvelői társulatot ilyen kirívó kivételben részesít, ami által monopolizáltuk teszi ennek a társulatnak a működését, bár az sem jótékonyági alapon nem működik, sem egyéb jogcímre erre a monopóliumra nincsen. A színtársulatnak kölcsönözött ruhatár vagy a nem jótékony célra fordított bevételekből a városnak beszojgaltott összeg nem lehet jogcím az ilyen különös kedvezményekre.

A kulturális egyesületekről nem is szólva, a jótékony nőegyletek, a kat-

logényegylet és más jótékonyági intézmények — nemzetiségre való tekintet nélkül — főképpen ilyen műkedvelői előadások bevételeiből tartják fenn szegényeiket és így a *jótékony működésüket hűsítja meg a készülő korlátozás.* De nem csekély mérvben sérelmes az új intézkedés a magyar közönségre is, amely éve óta ugyis nélküli a magyar színházot és most még a magyar nyelvű műkedvelői előadásoktól is meg akarják fosztani.

A készülő korlátozás a színháznak nem használ, a jótékony és kulturális egyesületeknek pedig árt és legfeljebb csak egy kis műkedvelői csoportnak lenne előnyére.

Kiterjesztik a szerb nyelvű oktatást a szubotici elemi iskolákban

Uj szerb tanerőket neveztek ki

Az államnyelven való oktatást a szubotici elemi iskolákban is kiterjesztették annak idején. A közoktatásügyi miniszter rendelete alapján a magyarnyelvű elemi iskolákban bevezették a szerb nyelvet, mint külön tantárgyat már az alsó osztályokban is, azonban a rendes tanítás magyar nyelven folyt tovább.

A tanügyi inspektorátus iskolai szemléje alkalmával azonban nem tartotta elegendőnek azt az előmenetelt, amit a magyar elemi iskolai tanulók a szerb nyelvben tettek és több olyan jelentés is ment felsőbb helyre, amely a szerb nyelvű oktatás szigorítását kívánja. Különösen a zsidó hitközség elemi iskolája iránt merültek fel ilyen tekintetben kifogások, miután az iskola tanszemlézete még nem bírja az államnyelvet és a szerb nyelvet tanító tanerő egymaga nem tudta a tanfelügyelőség által megkívánt eredményeket elérni.

Ernek következtében a tanfelügyelőség felterjesztésére több szerb tanerőt neveztek ki a szubotici elemi iskolák egy részéhez és az eddiginél jobban kiterjesztik az elemi oktatásban is a szerb nyelv tanítását. Az izraelita elemi iskolában már csütörtökön megkezdődött az államnyelven való fokozott oktatás és a tanulóknak ezennel bizonyos tantárgyakat, mint a földrajzot és a szerb nemzeti történelmet szerb nyelven kell a magyar anyanyelvű tanulóknak megtanulniuk.

Az elemi iskolai tanulók, akiknek magyar anyanyelve érthetővé teszi, hogy eddig is nehezen bírták meg a szerb nyelvet, ezennel aligha fogják elvégezni tudni az elemi iskolák tananyagát. *A magyar nyelvű iskoláknak ezt a jelegét ügylészik, a nemzetiségek kulturájával nem sokat törődő közoktatásügyi miniszterium fokozatosan el akarja törölni.* Ez a gyakorlatban *Pribicsévi* demokráciája.

Jugoszláv-Román vasutügyi konferencia Szuboticián

Megindul a forgalom Bázias—Bela Crkva—Vrsac—Stamora Moravica közt — Pénteken a magyar delegátusokkal tárgyalnak

Mint ismeretes, augusztus hónapban Temesváron tárgyalások folytak a jugoszláv és román vasutak megbízottai között a két ország közti vasúti személy- és áruforgalom intenzívebbé tétele tárgyában. A Temesváron létesített megállapodások kiegészítése végett a két állam vasutainak kiküldöttéi szerdán és csütörtökön Szuboticián folytatták a tárgyalásokat, amelyek teljes megegyezésre vezettek úgy, hogy a jegyzőkönyvek pénteken történő aláírása után csak a két kormány jóváhagyása marad hátra, hogy a hozott határozatok érvénybe lépjenek.

Kedden este érkezett meg Romániából a konferenciára *Andrija Sumka*, a bukaresti román vasúti vezérigazgatójának kereskedelmi csoportfőnöke, a temesvári vasutiságzatóságától *Findeisen* Géza forgalmi osztályfőnök, *Tóth* Andás főfelügyelő, kereskedelmi osztályfőnök és *Weiner* Ferenc főellenőr, forgalmi referens. A beogradi közlekedésügyi miniszterium részéről dr. *Stevan Boró* felügyelő, a miniszterium leszármoló hivatalának főnöke, a szubotici vasutiságzatóságától *Spiegel* Gyula főfelügyelő, a kereskedelmi osztály főnöke, *Radó* Ferenc felügyelő, kereskedelmi referens és *Lépes* József ellenőr, forgalmi referens vettek részt a konferencián.

A megbeszélések tárgyát az általános jellegű kereskedelmi és forgal-

mi ügyeken kívül a *Bázias—Bela Crkva—Vrsac—Stamora—Moravica közötti vasutivonalat* át a *transzito-forgalom* lebonyolítása képezte. A vonal, mely Romániából indul ki és jugoszláv területen át ismét Romániában folytatódik, mindaddig használaton kívül volt. A megegyezés határozatai azonosak a SHS. királyság és Magyarország között a budapesti szubotici vonalra nézve kötött megállapodásokkal. Eszerint egy később megállapítandó időpontban az említett vonalon megindul a személy- és podgyászforgalom valamint a vagonárak szállítása. Darabárúk egyelőre nem szállíthatók. A két állam a fuvardíjakat havonta számolja el egymással. A román vonatok a személyzettel együtt Vrsacig jönnek, Báziasig pedig jugoszláv szerelvény és személyzet közeledik.

Csütörtökön délelben a tárgyalások befejezést nyertek, pénteken délcélt pedig a megállapodásokról felvett jegyzőkönyvet kölcsönösen aláírták és kicserélik. Ennek megtörténte után a megbízottak heterjesztik a megegyezés szövegét a kormányokhoz jóváhagyás végett.

A jugoszláv-magyar konferencia.

Mint már megírtuk, november 23-án, szombaton tárgyalások kezdődtek Szuboticián a jugoszláv és a

magyar vasutak kiküldöttjei között. A tárgyalások megkezdéséről csütörtökön telefonon értesítette a közlekedésügyi miniszterium a szubotici vasutiságzatóságot. Ezzel egyidőben megérkezett a budapesti magyar vasutiságzatóság értesítése is, hogy megbízottai pénteken délután, az 5 órai gyorsvonattal megérkeznek Szuboticiára. A tárgyalásokon részt vesz a beogradi közlekedésügyi miniszterium megbízottja, valamint a zagrebi vasutiságzatóság hét kiküldöttje is. A szubotici vasutiságzatóság *Spiegel* Gyula főfelügyelő, *Radó* Ferenc felügyelő és *Lépes* József elnök eldeglátja a tárgyalásokat. A konferencia tárgyjáról egyelőre nem értesítették a szubotici igazgatóságot, azonban hír szerint a megbeszélések anyagát a *közvetlen személy- és áruforgalomnak Szubotica—Baja és Pécs—Osljek közötti megnyitása* képezi.

Földreform-blokkot alakítanak

a magyar nemzetgyűlés tagjai

Budapestről jelentik: Csütörtökön a *Szakics* Andor és *Mesko* Zoltán képviselők vezetése alatt álló 48-as kisgazdapárt kezdeményezésére azok a képviselők, akik a földbirtok-reform gyors végrehajtását óhajtják, a nemzetgyűlés munkájának a földreform végrehajtására irányuló intenzívebbé tétele végett a földreform-blokkot. A blokkhoz eddig tizenegy képviselő csatlakozott, a nemzetgyűlés különböző, ellenzéki és kormányt támogató pártjaiból. Ez ivet ezeitől a kezdeményezőkön kívül *Sztágyi* Lajos, *Lettay* Ernő, *Beck* Lajos, *Diószay* Győző, *Eöry-Szabó* József, *Nagy* Ernő, *Kiss* Menyhért és *Rákóczi* József írta alá. A blokk kizárólag gazdasági célokat akar szolgálni.

A politikai életben egyébként az utóbbi napokban meglehetősen szelcsend uralkodik.

A nemzetgyűlés csütörtöki ülésén megkezdtek a közigazgatási törvényjavaslat tárgyalását. Az első szóként *Mokcsay* Zoltán volt, aki elfogadja a javaslatot, de kéri, hogy a megyei tisztviselőket vegyék ki az állami tisztviselők fizetési osztályából és külön fizetési osztályt alapítsanak meg számukra. Ezután *Gieswein* Sándor beszélt.

Éjjeli rablótámadás a tanyán,

amelyben a rabló sérl meg halálosan

Különös rablótámadási eset foglalkoztatja a szubotici rendőrséget és a környékbeli csendőrséget néhány napja. Verusics-pusztán a tanya-csoport 526. sz. házában lakik *Gabrics* Aloe gazdákodó, a ki november 16-án este családjaival, egy mint rendezes, jokers nyugovóra tért és magára zárta az ajtót.

Éjfél után arra ébredt *Gabrics*, hogy hevesen megrögztek az ajtó és kérdésére három idegen férfihang kért bebocsátást. *Gabrics* megtárgadta az ismeretlen bebocsátását, mire azok megszegtetni kezdték az ajtót. A megtárgadott gazda készenlébe helyezte fegyverét és így várta a további fejleményeket.

Mikor az ajtó a legerősebb feszítésnek se engedett, a három támadó az ajtón keresztül belőt

a szobába, azonban Gabrics még idejében félreugrott, úgy hogy a golyó nem találta. Mivel azonban a helyzet egyre veszélyesebbé vált, a szorongatott helyzetben lévő gazda fegyverével a rablók közé lőtt, akik közül az egyiknek hasába fúródott a golyó. A megijedt rablók erre elmenekültek és magukkal viték súlyosan sebesült társukat is.

A rendőri nyomozás megállapította, hogy a rablótámadás részesei a kukoricásba menekültek, mert a vérvizsgok: Gabrics háztól egész odáig vezettek. A kukoricás legszorgosabb átkutatása sem vezetett azonban eredményre és a rablókna mindezekig nem sikerült nyomukra akadni. — A csendőrség most főképen az után kutat, hogy a halálosan sérült támadó hová lett és mivel a nyomok Suboticára vezetnek, az itteni rendőrség is erőlyesen nyomoz az ügyben.

Beutazási engedély nélkül

nem ad a budapesti jogszólav követség vizumot

(Budapesti tudósítónktól.) A közelmúltban az a hír terjedt el, hogy a budapesti jogszólav konzulátus enyhítette a vizumok kiadásánál alkalmazott szigorú ellenőrzést és azokat az utleveleket is láttamozta, amelyeknek tulajdonosai nem szerették meg a beogradi belügyminisztérium beutazási engedélyét. Ebben az ügyben és az aktuális utlevélkérdések ügyében a budapesti jogszólav képviselt utlevélosztályához fordultunk felvilágosításért. A Veress Pálné-utcai utlevélosztály előtt már nincs ácsorgás és a folyosón is csak néhány kérvényező várakozik. Jobbára ezek bácskaiak, jogszólavil illetőségűek, akik hazai utleveleiket láttamoztatták. Ez a munka elég gyorsan halad, mert egyre kevesebb utlevél kerül láttamozás elé. A hivatal előszobájában egyik nagy budapesti szálloda portása kezében nyolc utlevéllel vár sora. Az előkelő szállók ugyanis fegyveremből elintézik vendégeik ügyes-bajos utlevélügyeit, sőt egyik nagy dumaparti hotel igazgatósága külön jogászt tart az utlevélügyek elintézésére. (Enek a szállodának a vendége kilencven százalékban külföldiek.)

A hagyományos másfélórás várakozás után bejutottunk az irodába, ahol a vezető tisztviselő a következő választ adta kérdéseinkre:

— Bármennyire is sajnáljuk, mi nem adhatunk semmiféle intervjút, mert a lapok részére csak a meghatalmazott miniszter ur nyilatkozhatik személyben. Nyilatkozat helyett azonban készségesen informáljuk minden olyan kérdésben, ami hozzáknak tartozik s ami lapja olvasóközönségét érdekli.

Miután az ismeretlennek ezen módját is köszönettel fogadtuk, az utlevélosztály felvilágosításait az alábbiakban foglaljuk össze.

— Téves az az elterjedt hír, mint ha az utlevélosztály olyan magyar utleveleket is láttamozna, amelyekre nincs rávezetve beutazási engedély. Ellenben mi csak a hazatérők és a beutazási engedéllyel rendelkezők utleveleire engedélyezzük a vizumot. Az utóbbi időben nagy számú olyan utlevéllel nyújtották be a hivatalhoz, amelyek nélkülöztek ezen kellékeket. Mondani se kell, hogy ezeket az utleveleket nem láttamozhattak. Rendkívüli körülmények által indokolt esetben elértünk az általános szabótól, de ilyenkor min-

dig nyomós indoknak kell fenotogni.

— A vizumok kiadása most már elég gyorsan megy. A közönség nem panaszkodhatik, mert minden ügykezelétnk arra irányul, hogy megakadályozzunk minden torlódást, semmiféle közbenjárásra vagy protekcióra nincs szükség; az arra jogosítottak megkapják a vizumot. Eppen azért ezuton is kérjük a kö-

Meghasonlás a demokrata pártban a tisztviselő törvény miatt

Viharos jelenetek a törvényhozó bizottságban — Lemondott a bizottság elnöke

Beogradból jelentik: A tisztviselő-törvény vitájának csütörtöki folytatását bírasi érdeklődés előzte meg különösen kormánypárti körökben. Ugyanis mint már jelentettük, a kormány a IV. szakasz 7. pontjának elfogadásából kabinet-kérdést akart csinálni. A javaslat eredeti fogalmazása alapján, amely beavatottak szerint Pribicevics személyes alkotása volt az állami szolgálatból kizárták volna mindazokat a személyeket, a kik a jelenlegi államformát elvben ellenzik és annak törvényellenes megváltoztatását óhajtják.

Az ellenzéken kívül a demokrata-párt többsége és a javaslat ellen fordult, sőt a párt hivatalos orgánuma, a Demokrata is éleshangú vezércikkben tiltakozott a paragrafusból kiülő reakció ellen. Eppen ezért a radikálisok azt várták, hogy ez a kérdés a demokratapárban szakadásra és a koalíció felbontására fog vezetni. A csütörtöki ülés ennek megfelelően nagyon heves volt, de végeredményben mégsem igazolta a radikálisok számítást.

Az ülésen Magovcevic (baloldali demokrata) és Pribicevics Valérián (jobboldali dem.), a miniszter főve-

zönséget, hogy ne igyekezék protekciót felhasználni vagy pláne görbe utakon járva vizumot szerezni, mert ez fölösleges, különben se ismerünk el semmiféle protekciót.

A felvilágosításhoz még csupán annyit fűzünk hozzá, hogy a vizumok száma a múlt hónap statisztikájával szemben mintegy husz százalékkal mecsappant. Igaz, hogy tél van, amikor kevesebben utaznak.

között a 7. § körül olyan heves jelenetek játszódtak le, amelyek ma- jand nem tettesekre vezettek. A viharos jelenet után Magovcevic, aki egyébként aleanke is a törvényhozó bizottságnak, elhagyta az ülést és azonnal felkereste a párt elnökét, Davidovics Ljubát, akinek levelet adott át. A levélben bejelenté lemondását a törvényhozó bizottság elnökségéről és tagságáról.

Távozása után az ülés még rövid ideig folytatott, majd felüggesztették, mert a demokratapárt sürgös klubülést hívott össze.

A demokraták ülése szintén nagyon viharos volt és fél kettőig elhúzódott. Végül is sikerült az elentéket egy kompromisszumos megoldásba kiegyenlíteni, amely szerint az ominozus paragrafus a következő új szövegezésre nyerte: «állami tisztviselő nem lehet az a személy, aki nyilván propagál a fennálló állami rend ellen és az államforma törvényellenes megváltoztatására tör.» Ez a szövegezés lehetővé teszi a szocialisták és köztársaságik megmaradását az állami szolgálatban.

A törvényhozó bizottság pénteken délelőt folytatja a megkezdett vitát.

Szemző Gyula legújabb botránya

A sofförjével és a fiával véresre vert egy uriaszonyt és egy boxbajnokot

— A Bácsmegyei Napló budapesti tudósítójától —

A budapesti lapok megírták, hogy Szemző Gyula volt bácskai főispán, akinek neve hetedhetországra szóló botránnyal által vált közismertté az utóbbi években, szerdán délután pisztolypárbajt vívott dr. Marschalkó Teofilal, az ismert sportsmanal. A súlyos tettelekkel megvívott pisztolypárbaj sebesítés nélkül folyt le, a felek nem békültek ki.

Ennek a párbajnak botránnyos előzményeit a lapok agyonhallgatták, pedig Szemzőnek ez a legújabb esete nem mindennapi történet, amelynek folytatása büntető utra tereledött. A »lovagias« ügyet előidéző aifér ugyanis egyáltalában nem mondható lovagiasnak és a budapesti elsőkerületi rendörkapitányagnál lévő bünyügyi iratok szerint a következőképpen zajlott Gyula 21 éves fia kisérétében a Felhőváry-utról autón hazafelé tartott hívősvölgyi villájába. A Gellért szálló előtt nagy kocsiorgatag volt és az autó beleütközött egy konflisba. A sofför és a konflis-kocsis között heves szóváltás támadt, noha az öszszesütközés nem volt komoly és mindkét jármű folytathatta volna útját. A lármára Szemző és a fia kiugrottak az autóból és kiráncigálták a kocsiból a konflis utasaít, egy hőlgyvet és egy férfit. Némi veszekedés után Szemzők rátámadtak a férfire, aki az első pofon után hősiesen elszaladt. Most az asszonyra került a sor, akit a két hatalmas férfi szintén bántalmazni kezdett, majd letépet a földre és úgy ütelték. Rendőr sehol se mutatkozott.

csak nagy későre jött a helyszínre egy arra járó férfi, aki közbelépett és így szolt a két Szemzőhöz:

— Mi van itt? Uriemberek maguk, hogy védtelen nőntántsak.

Szemző erre »takarodion innenkiáltással pofonvágta a beavatkozót. Történetesen az illető dr. Marschalkó Teofil volt futabajnok és boxbajnok volt, aki a pofon után egy szabályszerű kuxkaut-sal letértette Szemzőt. Ebben a pillanatban a sofför is ráugrott Marschalkóra, de a boxbajnok azt is leütötte. Ekkor a Szemző fia hátulról bottal fejbövegta Marschalkót, aki a súlyos ütésre megtántorodott és elcsúszott. Közben Szemző Gyula és a sofför is magukhoz tértek s most már hárman rávetették magukat a földön fekvő férfira, akit bottal adolba vertek, azután autóbáa ütkés és nyugodtan elhajtottak.

Zilahy Lajos, az ismert író, aki pár perc múlva arra járt, vette pártfogásába Marschalkót és az asszonyt. A boxbajnok súlyos sérüléssel jutott el a lakására. Rendőr is érkezett végre, megállította, hogy az asszonyt Pollák Istvánnak hívják, köztisztviselő özvegye és mint mondani szokták, a nyomozást is megindították.

Jellemző Szemző terrorria, hogy ezt a botránnyt egyik budapesti lap se írta meg. Az ügynek egyébként folytatása is lesz, mert Marschalkó nem éppen gráva ember és erősen fogadkozik, hogy felgyógyulása után lead egy-let boxbajnokhoz méltó ütlegot Szemzőnek.

Módosítják

az új lakásrendelet tervezetét

Meg akarják hosszabbítani a mostani rendelet érvényét

Beogradból jelentik: A kormány gazdasági és pénzügyi bizottsága az új lakásrendeletéről csütörtökön hosszabb tanácskozást folytatott. A bizottság meggyeztetett abban, hogy a minisztertanácsnak a lakásrendelet-tervezetnek olyan módosítását ajánlja, hogy a mostani lakásrendelet érvényét még egy évre meghosszabbítsák.

Ezenkívül a tervezett módosítás szerint a rendelet kedvezményeit nem fogják élvezni azok a lakók, akik több mint 25.000 dinár havi jövedelemmel rendelkeznek. A lakás-rekvidálás jogát pedig csak azon tisztviselők részére tartják fenn, a kiket egyik városból a másikba helyeznek át, vagy pedig azért maradnak lakás nélkül, mert lebontják azt a házat, amelyben laknak. Az üzletek és bankhelyiségek bérét a tervezett módosítás szerint a békebeli bérek nyolc-tízszerezésére lehet felemelni.

Az ülök szövetsége egyébként december 3-án a Kallmegehánon gyűlést tart, amelyen tiltakozni fog az új lakásrendelet életbeléptetése ellen.

A bizottság foglalkozott még a rokkant-törvényvel is, amelynek kidyvonatott tervezetét kiosztották a bizottság tagjai között tanulmányozás végett.

A lakásrendelet módosítására irányuló törekvések éppen a beogradi lakosság túlnyomó részének elleneszenve miatt állásfoglalásra kényszerítik valószinűleg az egyes parlamenti pártokat is és ezért még nem bizonyos, hogy a terv sikerülni fog.

Zürich: 195—200

Esik a dinár

Azon a napon, amelyen az egyik beogradi lap rendkívüli éies támadást intéz a Plovics devizadiktátor ellen, a zürichi tőzsdényitáskor 195-tel, záráskor 200-zal jegyezte a jugoszláv koronát. A támadó cikkek erőteljes poit-já ez a jegyzés, amely az utolsó másfél hónapban a legmélyebb pontját mutatja a pénzünknek. Egyhónapja annak, hogy egy zürichi nyitás feloldta a jugó koronát a 310-es kurzusra s azóta állandóan lefelé halad az utja. 220 és 225 közt vesztegelt 8—10 napig, de most 5-5 léptekkel halad lefelé az uton.

Elfogyott a dollár, mely finansziális háttérrel volt a valutajavító akcióknak s a kormány eadta az Osztrák-Magyar Bank aranyészleiből Jugoszláviára eő hánnyadot is, hogy az elért árfolyamon stabilizálja a valutát. Közben megjelentek azok a devizarendelekek, melyek rávalatra fektették az ország kereskedelmét, melyek a legsajátosabb nézőpontból nezték és szabályozták a gazdasági élet jelenségeit. Meg kell éntani a termelést, — monda az a valutapolitika — mert a termelés öbét igényel, a tőke pedig lekötí a pénzt. Ezt a célját sikerült is elérni a valutapolitikának: megőntotta a termelést s megállította a kereskedelem vérkeringését. S ez eredmény azt igazolta, hogy a dinár magas árfolyama csak addig volt fenttartható, amíg folyt a dollárból s az Osztrák-Magyar Bank aranyából. A termelés és kereskedelem sikerült megőntani, pedig csak egyetlen bevetés és kipróbált módszer volt: a gazdasági örök följávisásával javítani a kurzust.

Elérkezett már annak az ideje, hogy olyan kísérleteknek helyett, melyeknek az egész ország kárát látja, végre a megfontolt, tapasztalaton alútszúrt s a tudomány tanításával igazolt pénzügyi politika vegye át a vezetés szerepét. A pénzügyi dadástak próbálkozásaira eddig még minden ország ráfizetett.

Apró bünök

Főtárgyalások a szubotical büntető törvényszéken

Csütörtökön apró ügyek kerültek tárgyalásra a szubotical törvényszék büntető tanácsa előtt.

Pavlovics István elnök délelőtt 9 órakor nyitotta meg a főtárgyalások sorozatát.

A sánta tanuk

Elsőnek az agnuszus óta vizsgálati fogságban levő **Schmidt Jánost** vezették elő azzal van vádolva, hogy **Szűcs István** és **Sakovits József** földtől krumpli lopott. Tetten érték és letartóztatták.

Azzal védekezett, hogy azt hitte, hogy a saját földjéről viszi a krumpli.

A terhelt kihallgatása után az elnök első tanúként **Weiner Ferencet** hívatta be. Nyílik az ajtó és botra támaszkodva bebecog a tanu, erősen sántítva, a jobb lábán. Lényegtelen vallomása után elküldi az elnök azzal, hogy felüljen.

A tanu elbecog és az elnök felhívja a második tanut: **Brid Ferdinándot**.

Az ajtó nyílik és botra támaszkodva bebecog a másik tanu, erősen sántítva a jobb lábán.

Szinte ugy tetszett, mintha a már kihallgatott első tanu vonulna újból a bíróság elé, de az ott áll már a hallgatósság között.

A második tanu rövid és szintén nem fontos kihallgatása véget ért s az elnök szólította a harmadik tanut, **Fodor Jánosné**t.

Az ajtó nyílik és botra támaszkodva bebecog a krumpli-pór harmadik tanúja és odasántít a bíról emelvény elé.

Már a második sánta tanu megjelenésénél is csendes, halk derűség támadt, de amikor a harmadik sánta tanu bebecogt be, hangos derűség halatszott a tárgyaló teremben.

Több tanu nem volt.

A vádlottat a bíróság lopásért negy havi fogságra ítélte, két és fél hónap vizsgálati fogság beszámításával.

Egy hónap egy gyűrűrt

A második esetenél egy lopott gyűrűt forgott szőnyegen.

Grill János adai könyvelő — egy malomban könyvelt, — azzal volt vádolva, hogy ez év szeptember havában, **Adán Weisz** Mátyás rőföskekeskedőtől, akinél béreiben lakott egy asztalfőkből elloport egy aranygyűrűt. A gyűrű Weisz feleségének a tulajdonja volt és úgy jöttek rá a lopásra, hogy Weisz Mátyás felesége a templomba akart menni és tal akarta utjára huzni a gyűrűt. A fiókhoz ment, de a gyűrűt nem találta szokott helyén.

Miután csak házbéli lophatta el a gyűrűt, a gyamu a lakóra terelődött, akinél meg is találták a gyűrűt.

Letartóztatták és behozták az ügyészségre. Szeptember 20-ika óta van vizsgálati fogságban.

Büncsnek vallja magát.

Weisz Mátyást mint tanut és károsulat hallgatta ki a bíróság, mire meghozta ítéletét, mely szerint vádlottat lopás vétségéért egy havi fogságra ítélte és a büntetést a vizsgálati fogsággal kitöltöttek vette.

A hamisított köllevelek

A harmadik eset olyan buzáról szolt ami meg is volt, meg nem is volt meg.

A bíróság előtt **Zsámboki** Illés cipész állott vádlottként s azzal volt vádolva, hogy 1921. év július havában **Stara-Kanisán Reisinger Pálót** pénzeket vett fel azzal, hogy Reisinger részére, — akinék jutalékra szerződteit bevásárolja volt, — buzát vesz, erről kölleveleket is adott át Reisingernek az eladótól, de aztán kiderült, hogy a köllevelek hamisítva voltak, az azokon eladóként szereplő emberek nem léteznek, vagy ha léteznek, nem volt eladó buzájuk.

Ilyen módon Reisingert 64.000 koronával megcsalta.

Vádlott nem érzi magát büncsnek, de aztán vallomása során beismeri, hogy 29.000 koronát felvette Reisingertől és ezt az összeget saját céljaira költötte el.

A büncjéket szereplő s Zsámboki által

sajátkezüleg aláírt nyugták közül csak a kisebb összeggel szolt nyugtákat ismeri el, míg a nagyobb összekekről, és pedig egy 37.000 és egy 22.000 koronáról kiállított elismervényre azt mondja, hogy azokat nem írta alá.

Az elnök megmutatta vádoltunk valamenyi nyugtát és figyelemzett, hogy mindegyiken az aláírás egy és ugyanaz a kéz írása.

Vádlott konokul megmarad tagadása mellett.

A vádlott kihallgatása után **Reisinger Lipót** Pál st.-kanisai szabafestőt és mászólt hallgatta ki a bíróság, mint károsultat és tanut.

Elmondja, hogy Zsámboki a mult évtavasán elfött hozzá és ajánkozott

hogy jutalék ellenében gabonát fog részére venni. Tíz százalék jutalékra szerződte.

Zsámboki megkezdte bevásárlási működését és csakhamar megjelent Reisingernél, felmutató kölleveleket vásárolt buzáról és előlegeket kért foglalásra.

Reisinger adott pénzt, kisebb-nagyobb összegeket, amennyit Zsámboki kért, és minden összegre nyugtát adott.

Mecsnézi a nyugtákat és megállapítja, hogy valamenyit Zsámboki írta alá és a pénzeket fölvette ellenükben.

A kára 80.000 korona.

A bíróság Zsámbokit lopás büntettéért két évi fogságra ítélte, fél évi vizsgálati fogság beszámításával. Az ítélet jogerős.

A német birodalmi gyűlés bizalmat szavaz a Cuno-kormánynak

Az aniant új jövételt programot követel Németországtól

A német kormány végleges megalkutása után a polgári pártok arra törekednek, hogy Cuno kabinetje számára a parlamentben is bázist szerezzenek. Mint hogy a pártok alapján nincs meg a kormányt támogató többség, a polgári munkaközösség pártja és a bajor néppárt javaslatot tett, hogy a birodalmi gyűlés bizalmi szavazattal erősítse meg a kormányt pozíciójában, mivel a szociáldemokraták még nem határozta a kormányval szemben tanúsítandó megatartásukra nézve. Remélik hogy sikerülni fog őket a szavazástól való tartózkodásra bírni. A német nemzetiek valószínűleg a kormány ellen szavaznak, mert a kormány jövételti jegyzékét igen súlyosnak tartják Németországra nézve. A komunisták bizalmatlansági indítványt nyújtanak be.

A kormány végleges összeállításánál **Canonok** sikerült **Oesert** a belügyi tárca elfogadására bírnia. A birodalmi kancellár államtikári állását a bajor néppárt kapta.

Szerdán délután 5 órakor a régi és új kabinet együttes ülést tartott. Cuno meleg hangon köszöntö

meg a Wirth-kabinet munkásságát. **Ebert** birodalmi elnök a következő minisztereknek levélben fejezte ki köszönetét. Cuno kancellár a birodalmi gyűlés szobnati ülésén közli kormányprogramját és ugyanakkor megkezdik a program fölötti vitát is.

A "Times" szerint a jövételti bizottság a jövételti kérdés tárgyalásával bevérrja az új német kormány hivatalos értesítést a Wirth-féle jegyzékkel szemben tanúsított álláspontjáról. A Times követeli, hogy az új német kormány terjesszen elő részletes programot a pénzügyi kérdésekre és a fizetések teljesítésére vonatkozólag. Franciaországnak — írja a Times — készen kell lennie arra, hogy ha a jövételti kérdést nem oldának meg kielégítő módon, az hatalmi eszközökkel is végrehajtja.

Berlinbe érkezett megbízható jelentések szerint az antant újabb jövételti fejében **colkurszállítási is követel** Németországtól. A német kormány a követeléseikkel szemben **elutasító megatartást tanusít**. Ezek a hírek nagy nyugtalanságot keltenek.

Balla Géza meséi

Elmondja a budapesti Dohány-utcai bombamerénylet lefojyását — Önmagát is büncsedkezéssel vádolja

Tegnap ismertették a beogradi **Vreme** nyomán a vizsgálati fogságban levő **Balla Géza** teljesen hihetetlenül hangzó és kétségkivül kitalált meséit a román király ellen és **Sándor király** ellen tervezett állítólagos bombamerényletéről.

Alábbiakban ismertettük Balla Géza vallomását az a részét, amelyben a budapesti Dohány-utcai bombamerénylet ügyében **önmagát büncsedkezéssel vádolja**.

Balla azzal vezet be rendkívül zavaros, kuszáltság meséjét, amelyről nem lehet tudni most még, hogy milyen rejtett célokkal szolgált, hogy soiförje volt **Héjjas** István. Soiföröküde harmadik napján Héjjas István és **Francia Kiss** Mihályt Kecskemérről Pestre vitte az autóján.

Utközben hallotta, hogy az Erzsébetvárosi Klubban március 16-án este összejövetel lesz, amelyen pártvezérek és volt miniszterek fognak résztvenni. Az összejövetel nyolc órára volt tervezve. Héjjas és **Francia Kiss** részletesen megbeszéltek, hogy az összejövetel napján a klub házban este hat órakor bombakészítéssel elhelyezik és pedig óramu rendszerre készítik bombáikat és az órák nyolcra fognak beállítani, hogy a bombák egy időben robbanjának, amikor már csavított lesz a társaság.

Március 14-én Héjjas megparancsolta Kecskemétre, hogy az autót 16-ra nagyobb turára készen tartsam, mert 16-án

bombamerényletet fognak végrehajtani. Héjjas ezt mondta:

— Ezeket el kell távolítani hogy mi parancsolhassunk.

Ezt Ballának mondotta Héjjas, aki rábeszélte, hogy segítse Héjjas bombamerénylet végrehajtásánál és megígérte neki, hogy ha megteszi, házat, szótlan vesznek neki és gondoskodnak megélteséről holtjág.

Francia Kiss Mihály résztvevett ennél a megbeszélésnél.

Balla vállalkozott és 16-án korán reggel az autót Kecskemérről Budapestre mentek. Héjjas és **Francia Kiss**, az autót Balla vezette.

Budapestre érve a Gellért szállodához hajítottak.

Héjjas itt kiszállt az autóból és a Gellért szállóban maradt meg **Francia Kiss** az autót **Gödöllőre** viedte magát.

Gödöllőn a királyi kastély mellett egy kis villa előtt megálltak és **Francia Kiss** bement a villába.

Másfél óráig tartózkodott **Francia Kiss** a villában, aztán újra beült az autóba és **Kaposztás-Megyerre** viedte magát.

Délután fél 3 órakor érkeztek **Kaposztás-Megyerre**. **Francia Kiss** itt bement egy házba és onnan egy néhez látát hoztak ki és az autóra tették.

— Ezután **Kaposztás-Megyerre** Budapestre mentünk — mondta vallomásában Balla. — Fél ötkor délután jöttünk

meg és Héjjashoz mentünk. Héjjas egy egyenruhás katonaiszettel beszállt az autóba és elmentünk a **Pannonia** kávéházhoz. A Pannoniánál Héjjas, **Francia Kiss** és a tiszt bementek a kávéházba és egy asztalhoz közeledtek, ahol két nő volt.

A nők kérdeztek: — Itt van a láda?

Ezután kijöttek az autóhoz és itt a ládára terített takarót fölemelték és megnézték a ládát.

— Hat óráig a Teréz-köruton voltunk és akkor egy a Dohány-utcai klub közelében levő kis kocsmához mentünk az autóval, itt Héjjas és **Francia Kiss** bementek a kocsmába és nekem megmondták, hogy vigyázzak a klub kapujára, ahol majd egy pinér meg fog jelenni és egy fehér szalvétával jelt ad. Jelentsem, ha a pinér megadja a jelt. Nyolc percig vártunk, de nem jelentkezett a pinér. **Francia Kis** kilött a kocsmából és kérdezte, hogy jött-e már a pinér?

— Nem, — feleltem, amire azt mondta, nézzek utána, miért nem jön.

— En elmentem, — meséli Balla — és a lepecsételt jött előlem egy **János** nevű pinér és mondtotta:

— Lehet jönni!

— Héjjasnak és **Francia Kiss**nek jeleztem ezt. **Francia Kiss** levette a ládát az autóról és a klub felé vittük. A ház kapujánál a portás várt és a ládát a pincébe vittük. A pince falazatába három luk volt furva. Minden nyílásba egy-egy bombát tettünk és a pince közepére tettük az órá, aho a bombák színróljart vezettek. Az órá, amely nyolcra volt beigazítva, megindítottuk és az rögtön működni kezdett. Negyed kilenc órakor a kis kocsmába, ahol tartózkodtunk, őrési robbanást hallottunk. Héjjas és **Francia Kiss** kijöttek a kocsmából és az autóba ültek.

— A klub közelébe mentünk, ahol nagy tömeg ember volt és a rendőrség is megjelent. Héjjas kérdezte a rendőröket, hogy honnan értesültek oly gyorsan a robbanásról, hogy már ott vannak? A rendőrök azt felelték, hogy telefonon jelentették a robbanást és azonnal odajöttek. A mentők is megjelentek és hozták le a haitokat és sebesülteket. Érdeklődtünk, hogy hány halott és hány sebesült van?

Innen aztán ismét a Pannonia kávéházhoz mentünk. **Francia Kiss** ott maradt, míg én, — mondja Balla, — Héjjasal Győrbe mentem, aho a fél 11 órakor éjjel érkezünk meg.

Ezért véget ér Balla előadása a Dohány-utcai merényletről.

Hogy mi igaz belőle, azt egyelőre valószínűleg csak maga Balla Géza a rejtélyes mult és rejtélyes beszédű kalandor tudja.

Ujra esik a gabona ára

A francia liszt konkurái a joguszláv lizttel

A gabonárák multiheti emelkedésének idején megirtuk, hogy az emelkedő iránzat csak addig tartja magát, míg a magánháztartások kifogyott készleteiket utána-pótolják, mert a külföldi kereslet hiánya teljesen indokolatlanná tette a gabona- és lisztáraknak az utóbbi hetekben bekövetkezett újabb rohamos drágulását. Ugy látszik, hogy a fogyasztók legnagyobb része már fedezte karácsony előtti lisztkészletét, mert a vásárlások napok óta annyira ellanyhultak, hogy a kereslet hiánya már az árakban is érezteti hatását. E hét elején meg 1620—1640 koronát fizettek a buzáról meg szerdára és csütörtökre az árak 1560 koronáig mentek vissza. Ehhez hozzáárult még az is, hogy a száraz időjárás az utakat merjavította és a nagyobb gabonafelhozatal is lehetővé tette. A esőkent árak mellett is tartózkodó azonban a kereslet, mert a kereskedők bizonyosra veszik, hogy a buza ára ismét 1300—1350 koronáig fog visszamenni.

A buza árának megfelelően a liszt ára is esőkent és a multiheti

2300 koronával szemben 2240 koronáért kapható a tézstaliszt. A mal-mok azonban még így sem tudnak exportálni, mert az itteni árak **telesen meghaladják a világpiártsit.** Legteljesebb a gabona, illetve liszt jugszláviai és kiföldi árának nyivóifferenciájára, hogy akkor, a mikor nálunk 2240 korona a nullás-liszt. Cscheszlovakiában a francia tézstalisztet 290 cseh koronáért, — tehát 2400 jugo-koronáért árusítják, ad Prága. A jugszláv liszt a mai árak mellett 2460—2470 koronába kerülne, Prágába szállítva, ha nem számítuk hozzá az itteni árakhoz a métermázsanéküti 480 korona kivitel vámot. A jelenlegi vám- és fuvardíjtelek mellett tehát több, mint 500 koronával kellene esni a liszt árának, hogy az itteni örlemények exportképesek legyenek. Mivel a kormány nem eltökélt szándéka, hogy a kiviteli védővámokkal letörje az indokolatlanul magas gabonáárakat, a gazdáknak, ha terményeiket valóban értékesíteni akarják, le kell szállítani igényeiket a világpiártsinak megfelelő árakig. A kormány ártörési akciójára jellemző egyébként, hogy a dalmáciai passzív területek számára nem a befföldön, hanem Romániában vásároztak mintegy 2000 vagon lisztet részben azért, hogy az árakat a befföldön a nagy vásárlásokkal fel ne hajtssa, másrészt pedig azért, mert a Romániában vásárolt liszt sokkal olcsóbb volt, mint a befföldi ár.

Az újabb olcsóbbodás a többi gabonánemlék árában is bekövetkezett. **Ötvenár** 1320 korona helyett 1270 koronáért, **utengeri**, március-áprilisi szállításra 820 korona helyett 780—800 koronáért kapható. A zab és az árpa, mely nem követte a buza drágulását, változatlanul 1050 korona.

HIREK

Cicsuka repatriált...

Cicsuka, mint itteni születésű és idevalósi, itteni állampolgár volt, annál is inkább, mert gazdája, az állásból elbocsátott számtiszt, mint itteni születésű és idevalósi, szintén itteni állampolgár volt — a nyár közepéig. Akkor a Cicsuka gazdája, az állásból elbocsátott számtiszt ontán és vagyonba dobva még el nem kötványtelt, a hosszú állástalanság ideje alatt a kényszerű kiadásból még visszamaradt seholjani, konyhakredencét, eszdegiát, lyukas cipőt, uborkás ívegeit, íres zsiros bódóniét, meagott partysát és egyéb nagyrétkü motyóit tényleg és végleg kiontán az istenárd, az ottani számtiszt állás miatt tudniillik. Cicsuka is bent esücsült a vagyonban az íres, de szagos káposztáshoró alján, mint családtag. Es ekként ő is átözöndött a határon optalást loánod lovára. Egész Miskolcig meg sem álltak számtisztek és Cicsukák.

A bucu nagyon érzékeny volt, mert a szomszédok nagyon szerették Cicsukát, aki, illetve amely majdnem olyan szép, majdnem olyan fehér, majdnem olyan kedves volt, majdnem olyan helyes kis macska volt, mint egy tizenhatéves leány-gimnázista. Napokig beszéltek még az utcában az eloptált Cicsukáról és néhány enni-aló kis Cicsuka talán meg is siratta az itca kedvencét, az állásból elbocsátott számtisztek Cicsukáját.

Azóta elhunyt a nyár, sőt ugy rémlik, mintha az ősz is elmúlőltében volna már. Az emberek nem túlságosan álthatatosak, könnyen és hamar elleleik a különböző rangú és rendű cicsukákat. Annál nagyobb volt a meglepetése a hűtlen utcának, amikor ma kissé megölvény, kissé sárosan, kissé szomorúan, de a régi

Uj Balkán-szövetség készül Lausanneban

Törökország az 1913. évi európai határ visszaállítását követeli

A lausannei konferencia szenzációja Venizelosnak a békeértekezleten való fellépése, amelyei kapcsolatban diplomáciai körökben egy új Balkán-szövetség létrejöttéről beszélnek. Olaszország ezt az új szövetséget a legnagyobb szimpátiával fogadná.

Szerdán este bizalmas megbeszélés volt Nincstes, Venizelos, Duca és Stambulinski között. A jugszláv, görög, román és bolgár államférfiak a kelet-tráciai kisebbségek kérdéséről tárgyaltak és rokonszenvenvel fogadták Bulgária azon kívánságát, hogy a tenger felé utat kapjon. Tulajonképpen azonban a kiszárvárt hírek szerint a Balkán-államok új szövetségéről és a békekonzferencián való egységes állásfoglalásról volt szó a bizalmas megbeszélésen.

A lausannei konferencián a török előterjesztett első területi követelésüket, amely szerint az 1913. évi európai határok visszaállítását követelik. Izmet pasa kijelentette, hogy ez nem maximális követelés, hanem a törököknek olyan jogos kívánsága, amiből semmiesetre sem engednek. Venizelos azonnal kije-

hizelő, sőt behizelő dorombolással, megjelent Cicsuka. Barátságos nyávogással jelentette, hogy: visszaérkezett, itt van és tejet kér, mert nagyon éhes.

A szádszék emváló tizenhatéves Cicsukája az ölebe vette, össze-vissza szorongatta, össze-vissza csokolgatta a messi utról, — mit mondjak: Miskolcra! — visszaérkezett cicsukát. Egy kis jó meleg tejeske, egy kis szunyókálás a barátságosan duruzsoló kályha mellett és máris egészen reudbejött Cicsuka. Elmondta, eldorombolta még az nap délután az egész kalandos utazású oda és vissza.

— Jó népek vannak odát is — mesélte Cicsuka, de nagyon sok a számtiszt odát, nagyon, de nagyon sok a számtiszt és minsen tei, nincsen boriumád, nincsen vizeszemelye és csirkecsont a számtisztek számára sem, nemhogy a magamfajta cicsukák részére jutna belőlük. A számtisztek is lekete kenyeret esznek és hideg vízet isznak és a néma, íres kályha mellett kúksolnak. Mi például vagonban kúksoltunk sok más számtisztekkel együtt. És az ottani számtiszteknek nincsenek cicsukák, nem tudnak alkalmazni cicsukákat.

Cicsuka most, hogy egy kissé reudbejött és a nagy ut járadalmait, a nagy tej és csirkecombhiány borzalmát kiheverte, sorra írja mindazokat a cicsukákat, akik itteni számtiszteknél szolgálnak. Informálni akarja őket az ottani számtisztelegről és az ottani tej és csirkecombhiányról.

— Godányi Zoltán.

— **Pasics és a radikálisok novisadi gyűlése.** Novisadról jelentik: A vasárnap megtartandó radikális gyűlés ügyében Pasics Nikola miniszterelnök az összes vajdasági radikálispart képviselőket sürögösen Beogradba hívta.

— **A tizenharmadik havi fizetés.** Beogradból jelentik: A pénzügyminiszterterumban tovább folynak a tárgyalások a tisztviselők tizenharmadik havi fizetéséről, de még mindig nem találtak alapot a kérdés kedvező megoldására.

— **Pasics tájközödi a horvát pénzügyminiszter felől.** Beogradból jelentik: Pasics miniszterelnök kihallgatáson fogadta Grba Milován dr. horvát pénzügyi szaktekinőt, aki a horvát pénzügyi viszonyairól referált a miniszterelnöknek.

lentette válaszában, hogy Görögország részéről legfeljebb csak az 1913. évi határok visszaállításáról lehet szó.

Nincstes külügyminiszter azon véleményének adott kifejezést, hogy a határt a Marica mentén a szövetségesek szeptember 23-iki jegyzéke alapján kell megállapítani, a nyugat-tráciai népszavazásról pedig hallani sem akar, aminitogy általában ellenzi a neuilly-i békeszerződés megváltoztatását.

Konstantinápolyi jelentés szerint a török kormányzó a fervverek beszovalgatására adott ki rendeletet, amiből a szövetséges megbízottak által már régebben kiállításba helyezett ostromállapot közeli kihirdetésére következettnek. Az angorai nemzetgyűlés szerdai titkos ülésén egyébként elhatározta, hogy Rifaat pasát Konstantinápoly angorai kormányzóit felváltják és helyébe Selaheddin Asil Bej-t fogják kinevezni. Rifaat menesztéséről az ok, hogy túlságosan alkalmazkodott a szövetségesek megbízottainak kívánságaihoz. Ez a hír nagy riadalmat kelt a szövetségesek között.

— **A sándori villamos megnyitása.** Csütörtök délután három óraor csadták át a forgalomnak ünnepélyes külsőségek között a sándori villamosvasut új vonalát. A megnyitáson Adhómer Delcoigne beogradi belga követ is megjelent, a város képviselőitében Dobanovacski Pál főispán, Tabakovics Miklós polgármester és a tanács több tagja, valamint az állami hatóságok vezetői is résztvettek, a belga villamosárslatopedig Jean Bastlica konzul és Heiblein József igazgató képviselték. Az új vonal megnyitása alkalmából csütörtök este bankett volt a Beograd szállóban.

— **Petőfi-ünnepély Szentán.** Megemlékeztünk arról, hogy a szentán közönség Petőfi születésének századik évfordulója alkalmából — mint megirtuk — ünnepélyt rendez. A rendező-bizottság szombaton este a kereskedelmi egyesület helyiségében (Eugen-szálló) értekezletet tart, amelyen az ünnepély programját s idejét állapítják meg.

— **Elhunyt rabbi. Dr. Wiesner Henrik,** a bezdáni anyakönyvi kerület rabijája Bezdánban 55 éves korában elhunyt. Az elhalt főrabbi huszonkét éven át páratlan költességűdással vezette hitközsége ügyeit. Kedden temették Bezdán és környékének nagy részvéte mellett.

— **A valutadiktátor nem megy el Novisadra.** Novisadról jelentik: Plavits valuta-diktátor novisadi látogatása valószínűleg elmarad. Ezt látszik igazolni az is, hogy Mirosvavljevics Koszát az Iparkamara elnökét, ki egyszersmint a novisadi deviza-bizottság tagja, megbeszélés végett magához hívatta.

— **A bolgár népszavazás végeredménye.** Szófiából jelentik: A háborús kormányok telett félközö népszavazás végleges eredménye nem mutatja a kormánynak azt a nagy győzelemt, amelyre az első hírek után számítani lehetett. A végeredmény szerint a kormány javaslatát, az elítélés mellett 120.440 szavazatot esett, ellen 100.822-en szavaztak, 23.023 szavazatot semleges volt.

— **A sentai villanytelep fűia és lisztje.** A sentai villanytelep néhány héttel ezelőtt új métermázsa lisztet loptak el. A tetteseknek nem lőtek nyomára, most valószínűleg ugyanazok a tettesek 15 mánt. fű loptak el a telepről. A tetteseket nyomozzák.

— **Mussolini a szerbek iránti barátságáról.** Beogradból jelentik: A Politika munkatársa Lausanneban beszélgetést folytatott Mussolini olasz miniszterelnökkel, aki többek közti kijelentette, hogy a szerbekkel szemben barátságos érzelmeket táplál. Szerbia sohasem gravitált nyugat felé, hanem mindig csak délfelé és így teljesen méltányos, hogy kiutat kapjon délre a tengerre. Arra a megjegyzésre, hogy a szerbek most már a horvátokkal és szlovénekkel együtt alkotják az államot, Mussolini kijelentette, hogy szimpátiája leginkább a szerbekre vonatkozik, csak azután következnek a horvátok és legkevésbé vonatkozik a szlovénekre. Ezeket az érzelmeit — mondotta Mussolini — nem tudja kormányozni.

— **Eljegyzés.** Steinitz Daniela és Weinfeld Izo Novisad, jegyzések. (Minden ki-lőn értesítés helyett.)

— **Uj magyar lap Novisadon.** Novisadról jelentik: A novisadi szocialista párt magyaryelvű hetilaport fog kiadni Szabadság címmel. A lap felelős szerkesztője dr. Szekulics Milán országgyűlési képviselő lesz.

— **A radikálisok családi vizsgálata.** Tegnap számunkban fenti címmel megjelent cikk kapcsolatban Kucin Mita, az ismert novisadi politikus arról értesít bennünket, hogy a vajdasági mezőgazdasági egyesületek és hó 26-iki gyűlésének semmiféle politikai jellege sem lesz. A gyűlés kizárólag gazdasági kérdésekkel fog foglalkozni és azon Proletics Sztóján nem fog megjelenni. Egy állván a dolgok, természetesen lesznek azok a politikai körökben keletkezett kombinációk, hogy a novisadi mezőgazdasági egyesület Pasics elleni demonstráció lesz.

— **Az apatini ipartelepek.** Néhány nappal ezelőtt apatini tudósítás alapján azt a hírt közöltük, hogy Bácska és kétségtelenül legszorgalmasabb és iparilag jelentős községében a hibás pénzügyi politika következményeként az ipartelepek egy része kénytelen volt üzemet redukálni és munkásainak egy részét elbocsátani. Örömmel konstatáljuk, hogy az apatini ipartelepek fenyegető vátság nem olyan méretű, mint aminőnek az apatini tudósítás feltűntette. Apatin legnagyobb ipartelepe, az Aman József apatini és kulai sörgyár r. t., amely a Vajdaság legvirágzóbb és legmodernebb sörgyári vállalata, nem szüntette be üzemet, nem is szándékozik azt tenni, hanem csak a holt szezonra való tekintettel elbocsátotta azokat a felesleges munkásait, akiket a nyári főidény alatt kisegítésképen felvett. Malatagyára teljes üzemmél éjjelnappal megszakítás nélkül dolgozik, a sörgyár pedig a jövő héten kezd meg a tavaszi sörök gyártását. — A második nagy apatini üzem a Schäffer-féle szövőgyár pedig most sokkal nagyobb munkáslétszámmal dolgozik, mint eddig, gyártmányainak is meg van a maguk megfelelő piaca s azok mindenütt nagy keresletnek örvendnek.

— **A könyvesbolt szarkái.** Bószó Pál sentai hírlapárslító üzletébe szerdán délben, amikor a tulajdonos az üzlettel szomszédos lakásában tartózkodott, beállított egy kis 14 éves lány s felhasználva a tulajdonos távollétét a pénzes fiókából 300 dinárt ellopott. Később észrevették a lopást, bejelentették a rendőrségnek, mely a tettest letartóztatta.

— Sréter István és Váry Albert társaságának Landau-pörben. Budapesti jelentik: A hadbírósg a Landau-pör esztörtéki tárgyalásán Sréter István volt hadügyminisztert hallgatták ki. Sréter elmondja, hogy Danszky részéről füljegelsértés történt, mert parancsát nem teljesítette. Danszkyt egyébként jóhiszemű embernek és jó katónának tartja. Sréter után Váry Albert főügyészt hallgatták ki, aki elmondja, hogy Danszky írt nála Dóhé kiadatása végett. Kifejtette, hogy ha ez nem sikerülne neki, akkor Sipos egy ezred katonával indult Dóhé kiszabadítására. Később azonban Sipos ezt a fenyegetést visszavonta.

— Kosztics Boris sakkmeister műtatványa. A szubotici Sakk-Kör vasárnap délután 2 órakor a Nemzeti szálloda éttermében szimulált előadást rendez. Kosztics Boris kiváló sakkmeister részvételével. Kosztics mester minden jelentkezővel játszik.

— Mivel vádolják a pancsevói ügyészt? Ezen a címen a novisadi Vidovdan nyomon s e lapra való hivatkozással hírt adtunk arról, hogy a novisadi semmitörvényszék vizsgálót rendelt el Milasinovic, Brankó államügyész, a pancsevói ügyészség vezetője ellen. A közleményre vonatkozólag Milasinovic államügyész nyilatkozatot küldött be hozzánk, amelyben kijelenti, hogy a Vidovdan hangoztatta vádak nem igazak, azokat azok költötték intrikából, akik félnek az ő purifikátori működésétől. Kijelenti, hogy a vizsgálói foglyokat nem használta el saját céljaira házi és kerület munkára. Nem igaz, hogy a fogházban kereskedelmi célokra tengerit halmozott volna fel, csupán annyi tengerit tartott, amennyi a saját háztartása céljaira hivatali disznók hizlalásához szükséges. A fogházban nem készített maga számára butort s a rákokat nem küldte ki kukoricát vásárolni. Végül közli a vezető ügyész, hogy a vizsgálót semmiféle kompromittáló adatai nem derített ki ellene, amint hogy nem is deríthetett ki, mert ő közhatalválti működését mindenkor pártatlanul s a törvényeknek megfelelően látja el.

Az osztályosiráték esztörtéki házasa Lepedai és Jovanovic az osztályosiráték szubotici fölerásitól által eladott sorozatgyek közül a következők nyertek: 2865, 875, 900, 814, 853, 4593 (500 dinár), 550, 591, 5037, 535, 7233, 251, 277 557, 896, 221, 513, 9484, 9809, 898, 818, 10,455, 480, 11,134, 150, 188, 13,243, 272, 001, 005, 280, 16,121 (500 dinár), 150, 142, 18,389, 346, 22,070, 068, 23,819, 851, 860, 882 (500 dinár), 25,000, 096, 083 (500 dinár), 27,249, 204, 213, 460, 485, 28,362 (500 dinár), 384, 866, 336, 304, 379, 29,493, 488, 433, 429, 469 (2000 dinár), 30,506, 32,691, 663, 620 (500 dinár), 682, 33,744, 712, 34,050, 620, 36,162, 126, 150, 117, 37,100, 050, 38,786, 782, 748, 775, 040, 40,560, 575, 44,313, 329, 384, 070, 332 (1000 dinár), 45,583, 570, 548, 511, 49,712 (500 dinár), 773 (500 dinár), 51,082, 061, 52,391, 53,824, 841, 55,298, 262, 209, 254, 274, 56,498, 492, 57,539, 546, 625, 58,358, 59,974, 938, 917, 60,907, 921, 941, 64,491, 67,777, 702, 868, 674, 761, 69,018, 013, 057, 097, 72,383, 338, 368, 398, 74,055, 041 (500 dinár), 035, 75,901, 909, 956, 76,314, 315, 324, 370, 320, 372, 366, 77,478 (500 dinár), 492, 78,806, 854 (1000 dinár), 840, 815, 821, 821, 851 (500 dinár), 849, 907, 79,993, 466, 753, 733, 949, 80,736, 705, 82,712, (500 dinár), 722, 771 (500 dinár), 738, 83,914, 981, 927, 955, 80,844, 063, 638, 82,710, 175, 88,178 (500 dinár), 130, 89,047, 095 (500 dinár), 081, 92,007, 93,085 (500 dinár), 040, 070 (500 dinár), 91,349, 335 (500 dinár), 347, 96,530, 502, 519, 98,572, 788, 568, 759, 580, 721, 562, 563.

— Beograd város harca a belga Villamosművekkel. Beogradi jelentés szerint a beogradi községtanács és a belga villamos társaság közti ellentéteket nem sikerült békésen elintézni. A belga kormány ismét beavatkozott a vitába és így Beograd városa a népszövetség döntésére bizza az ügyet. A belga villamos társaság ugyanis üzenegy millió svájci frankot követelt Beograd városától a

megváltás fejében. A beogradi községtanácsnak november 30-ig kellemo válaszolni az ajánlata, azonban minden további tárgyalás mellőzéseével a községtanács mindjárt a népszövetség fóruma elé viszi az ügyet.

— Rendőri hírek. Juresák István 52 éves napszámos Brunner Antal szubotici kereskedő üzlete előtt felkapott egy az utcára kitett liztes zsákot és el akart vele szaladni. A rendőrség azonban le tartóztatta és megindítja ellene az eljárást. — Petrovics Győray velükikindai pinór szerdán este a szubotici pályaudvar harmadosztályú vőteremében eljőnő Gyurakovics Pál stárikonissai lakos börtöndíj amelyben 6000 korona értékű ruhámenü volt. A rendőrség Petrovicsot le tartóztatta és átadta az ügyészségnek.

Subotican az egyedüli hely, ahol elsőrendű orosz zenekar játszik. Minden este teljes zenekar. Píerst István éttermében.

Dr. Wohl József specialista szülés és nőorvos háza érkezett és rendel előlérti 6-10-ig és délután 2-4-ig Wilsonova-utca 23.

Zsiga Ferenc, városunk kedvelt koronka művésze, körüljáról háza érkezett s minden este Vass Adám éttermében muzsikál.

SZÍNHÁZ

A kis gróf második előadását ismét ház tansolta végig esztörtéltől este. A magyar közönség szívesen előadását és ennek bizonyosságát adta azzal is, hogy a második előadásban is megőrtötte a nézőlér székcsorainak nagy részét. Az operett-együttessel derekas munkája bizonyára még több tért házat fog biztosítani A kis gróf előadásainak.

Ballett és szubotici színházban. A szombaton este a szubotici színházban megtartandó ballett-est a legnagyobb érdeklődésre tarthat számot. A beogradi nemzeti színház vendégcsereplő ballett-csoportját vezető Issatschenko Klaudia olyan kiváló táncfenómén, aki úgy külföldön, mint az ország legnagyobb városaiban a legnagyobb sikereket tekinthet vissza. Másorán Glück, Saint-Saens, Schubert, Grieg, Chopin és orosz zeneművek szerepelnek, amelyekre a művésznő mimoplasztikai előadásait és klasszikus szépségű ábrázolásait építi. A szombati ballettnek hasonló műveltségben a szubotici közönségnek csak ritkán lehet része.

TŐZSDE

Novisadi tőzsde, november 23. A tegnapi szilárdaságot ma lanyhaság váltotta fel. Buza 405, ótengeri 325, száritott tengeri 275, 0-ás liszt 581,25, főző liszt 570, árpa 65 kilós 260, zab 262,70, korpá 165. Zagreb, november 23. Zárlat: Dollár 60,20—61,50, Milánó 286,50—290,50, Prága 198,50—201,50, Berlin 1—1,20, Bécs 0,090—0,095, Budapest 2,60—2,90.

Beograd, november 23. Zárlat: Páris 445, London 279, Milánó 288,50, Geni 1155, Newyork 62, Berlin 107,50, Prága 200, Bécs 0,10, Bukarest 43, Budapest 2,75. Zürich, november 23. Zárlat: Berlin 60,8625 (008625), Holland 211,75 (210,75), Newyork 537,50 (534,75), London 2417 (24,07), Páris 38,90 (38,70), Prága 16,90 (17), Budapest 0,225 (0,2275), Milánó 24,95 (24,80), Zagreb 2,00 (2,05), Bukarest 3,40 (3,45), Varsó 0,035 (0,0350), Bécs 00074, bélyezett 00076, 000773, bélyezett 00075). Budapest, november 23. Zárlat: A devizaközponit igyzezései: London 10,600, Newyork 2350, Páris 174, Milánó 114, Prága 79, Dinár 33,69—35,20, Holland 928—943.

NYILTTÉR.

Baan Gábor „Kalaria” fatelepét egyik ügyfelem átakarja venni. Felszólítom az összes hitelezőket, hogy követeléseiket írodában 3 nap alatt jelentsék be, mert különben ügyfelem e követelésekért szavatosságot nem vállal,

Dr. György Imre ügyvéd.

8565

Sentán a Gyurgyovánszky-Greczi-féle illatszertárt megvettem. Felhívom nevezett cég hitelezőit, hogy üzleti követeléseiket nálam 8 napon belül jelentsék be, mert későbbi bejelentéseket tudomásul nem veszek.

Franjo Engelhardt.

529

Több oldalról hozzánk intézett kérdésekre ezuton közöljük tisztelt üzletfeleinkkel, hogy intézetünk ADRIA BIZTOSÍTÓ TÁRSULAT (Riunione Adriatica di Sicurtá) mely 1838 évben alapított Triestben és 252.000.000 líra alapítókével és tartalekkel rendelkezik, nem azonos a néhány hónap előtt Beogradban 3.000.000 dinár alapítókével indult Adria Biztosító Részvénytársasággal (Adrija) melynek itteni főligazgatóságának vezetésével Katyanszki és Pogány urak vannak megbízva. Nevezett urak intézetünkkel semmi főle összeköttetésben nem állnak. Kérjük tisztelt üzletfeleinket ügyelni a névhasználatosság folytán esetleg előforduló tévedések elkerülése végett cégünk címére és az alapítási dátumra.

ADRIA BIZTOSÍTÓ TÁRSULAT

ve: érigyűnkösége Subotica.

PONYVA

24 óra alatt elkészít bármily nagyságú javítás és varrás. ponyvát.

BECK ÉS TÁRSA

zsinog, zs k- és ponyvakereskedő.

SUBOTICA, (CSIRKEPIAC) TELEFON 412.

SZEMFEDELET, KOPORSÓDISZKEKET

lapátokat és mindennemű temetkezési cikkeket gyári árban ajánl:

„PAX”

(temetkezési cikkeket és műanyagkereskedő NOVISAD, KRÁLJA PETRA 4.

Gázgyári KOKSZOT

valamint fűtési és üzemi célokra alkalmas jó minőségű 8472

SZENET

kisebb mennyiségben és vagontelekben ajánl olcsó árban

Commercia R. T. Subotica

Fatelefon 417.

Amerikai szabadaalm. összehajtható

ágy

Az ágy betéttel együtt csak 700.— dinár.

Különbösen alkalmas szállodák, szanatorikumok, fürdő, tanuló, otthonok, ipari munkásságnak. Minden házában nélkülözhetetlen. Amíg a készlet tart, szállás és egész Jugoszláviára az előléltő által.

Josip Brozović Zagreb
Bost. utca ul. 16.
Telefon 25—61.

Kerések

olyan magános, becsültes és megbízható léány: vagy asszonyt aki a háztartás minden ágában járjas s akit a szó teljes értelmében családtagnak vagy rokonunknak tekintenek. Ban-ban nagyobb szerb községben 3 tagu be esküdő családhoz, E önyben részeseit az akit a szerb nyelvvel bírja. Szíves ajánlatokat „JO BANASMODI” feljérésre lap kiadóhivatalhoz kerek. 8457

NAGY RAKTÁR!

Varrógépek, balkavos cipészgépek és kerékpárokban. Varrógép és kerékpár alka részek lego csöbbs árban kaphatók. Vis-onteladok: nagy árendemény! Javításokat pontosan és gyorsan eszközök műhelyben.

ADOLFA STERN

Subotica, Jeli síčeva u. 4.

Minden olcsó!

A raktárunkban levő összes félkhabátokat és 7934

terítőkönnyűket minden elfogadható árral

kiárusítjuk Schwarz Testvérek Stáribecsen

Leszállított árak!

KÖNYVTÁR ELADÓ.

Ertisítést a kiadóhivatal ad. 8195

"HORTUS"

I. zagrebi konzervgyár r. t.

Vojvodinai vezérképviselője és ierakata:

VLADISLAV ZUBKOVIĆ
SOMBOR — TELEFON 3—30.

FILIJALA:

Paja Dobanovačkog ulica 11.
Telefon 8—90.

8267

Ajánlja

különlegességi gyártmányait u. m.:
kandirozott gyümölcsöket,
kompotokat, marmaládékat, jameket
és különféle főzelékeket.

I-a minőségű
retorta és boksa (Meiler)

bükkfaszenet

prompt és a legjutányosabb árban szállít vaggontételekben
Vladislav Zubković Sombor Tel. 3-30.

8268

Filijala:

Subotica, Paja Dobanovačkog 11. Telefon 8—90.

S. H. S.

AMERIKAN PETROLEUM COMP. D. D.
ZAGREB

LERAKATA:

Vladislav Zubković Sombor Tel. 3-30.

Filijala:

Subotica, Paja Dobanovačkog 11. Telefon 8—90.

8269

Ajánlja:

korona védjegyű ladás petroleumot
nagyobb tételekben jutányos áron.

Pályázati hirdetmény.

A bácsi-tiszai ármentesítő társulatnál megüresedett pénztárosi állásra pályázatot hirdetek. A pénztáros, ha értekezési vizsgája van, az állami IX. fizetési osztály 4. fokozatába (évi 2800 dinár), amennyiben pedig 4 közpiskolát, vagy szakiskolát végzett, a X. fizetési osztály 4. fokozatába (évi 2000 dinár) soroztatik és három évenként lép elő a magasabb fizetési fokozatba. A napi drágasági pótlék ez idő szerint 28 dinár, az állami tisztviselők részére előírt családi pótlék és évenként 100 métermázsas tűzifa.

Pályázhatnak azon SHS állampolgárok, akik a pénztári számadások vezetésében és könyvelésben kellő jártassággal bírnak, az állammal kivül a helyi nyelvet is beszélik.

A pénztáros egy évi próba után véglegesítettik, amikor nyugdíjjogosultságot nyer. Szolgálati viszonyát a társulati alapszabályok és szolgálati szabályzatok állapítják meg.

Pályázati kérvények 1922. évi november 31-ig alulírottához Sztara Kanizsán nyújthatók be s az állás legkésőbb 1923. január 1-én foglalandó el. Sztara-Kanizsa, 1922 november 9-én.

Dr. Zubković Pavle s. k., társ. elnök

Államépítészeti Hivatal Sombor, 1842-d. sz.

HIRDETMEY.

A sombori Államépítészeti Hivatal 1922. évi december 9-én I. nyilvános árlejtést tart a «Kosančić»-i birtokon levő rízhántológyár tetőzetének javítási munkálataira.

Előirányzott összeg 103.476.56 dinár. Óvadékként 5200 dinár helyezendő letétbe legkésőbb az árverés napjának délelőtt 10 órájáig a sombori pénzügyigazgatóságnál vagy készpénzben, vagy értékpapirokban, vagy az Állami Számvitelről szóló törvény 88. szakaszában előírt jótállási levél formájában.

A tervek, a költségelőirányzat és az árverési feltételek megtekinthetők az Államépítészeti Hivatalnál minden nap délelőtt 9—12 óráig.

Az ajánlatokat zárt borítékban, 20 dináros okmánybélyeggel ellátva, legkésőbb az árverés napjának délelőtt 11 órájáig kell a fenti hivatalnál benyújtani. Utóajánlatok, valamint azok az ajánlatok, amelyek a feltételeknek nem felelnek meg, nem vétetnek figyelembe. Sombor, 1922 november 18-án.

Az Államépítészeti Hivatal vezetője
Petar Gradjanski s. k. mérnök

Egészsége ide!

boszniai dió

kapható legalább 50 kg. vételnél

K 22-50

brutto netto helyett

Frankopanska ul. 22.

ZOPF HENRIK-féle

raktárban. 8500

Vas- és fémöntvényeket gyárt, nikkelez és galvanizál

KRAUSZ

V.-Beccserek, a törvényezéki

palota mellett,

Telefon 329. 5904

Eladó

egy 7 járatu félmagasórlésre berendezett

vámmalom

felerésze

nagy teleppel, artézikuttal, villanyvilágítással jó buzatermő vidéken, Torontálmege Oroszlámos községben fekszik,

Czím:

Selmeczy Antal Fiai Hengermalma

Oroszlámos. 8482

GILETTE

és mindennemű önbortváló késeket felelősség mellett a legújabb rendszerű motorikus üzemre berendezett gépen egy dinárért azonnal újá köszörülök.

DEUTSCH IZIDOR OPTIKUS SUBOTICA.

Vidéki rendelőimet kérem a késeiket ajánlott levélben beküldeni.

Jedes Quantum Mais

von einer Waggonladung aufwärts übenimmt zum

TROCKNEN und REBELN

die Firma:

Osiječko Prometno Skladište D. D.

Osijek III. — Dravska Obala

Telegramme: LAGERHAUS.

Interurban — Telefon No. 207.

8471

nov. 23-tól
nov. 20-ig
csütörtökön
vasárnapig

Kötő

Bűn és bűnhődés

(ELETET-ELETÉRT)
dráma 5 felvonásban.

Főszereplő: GUNNAR TOLNÁS.

REICH VILMOS

fakereskedő Veliki-Kikinda

* Kornis Zsigmond és Márton aradi termelői cég jugoszlavai képviselője.

Ajánl

leszállított áron

román I. rendű bükk, tölgy és cserhasáb valamint dorog tüzfűt.

Bacska és Banat minden vidékére gravitál.

Naponta nagyobb mennyiségben érkezik, tehát minden rendelés **azonnal** lesz szállítva. Kérjen árajánlatot.

minden mennyiségben, valamint az összes közl.

20-30 százalékos leszállított áron

VOGLER HENRIKNEK NOVÁSDON

Telefon 190.

Táblaüveg

WEITZENFELD és TSA

SUBOTICA TELEFON 190.

Iroda: Városi Székhely. Kötelgyár: Sentai-put.

Alapítva 1902. Távtráfa: Kenderipar.

PONYVA

ELADÁS ÉS KÖLCSÖNZÉS

Ajánl: Lópokrócsok, tűzoltó és kerti tömlöket, ujlisztes, gabonás, gyapjú, toll, komló és szalmazsákokat, madrac és roletta szöveteket juttatóból és lenből, mindenemű házivásznat, Zsineg, kötél és hevederek. 712

Felhívás magyar korona tulajdonosokhoz!

Ne hevertessék kamatozatlanul pénzüket.

Magyar korona 20% (esetleg magasabb)

risikómentes elhelyezését vállalja nagybank garanciája mellett, mindennemű tökélelhezéshez segédkezni nyújt, legjobb összeköttetésekkel rendelkező budapesti nagybank bankkötőkben ismertetői útjára. Ajánlatok összeg megjelölésével „Legjobb referenciák 6148.” jellegre Haasenstejn és Vogler r. t. hirdetőiroájába Budapest, Dorottya utca 11. küldendék. 8219

Apróhirdetések

Telefonos ann adnak hirdetői ügyekben felvételgátlást. Apróhirdetés egy sor 3 K, vastagságú és elváros kényszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 30 K. Apróhirdetéseket televes Szabolcsot a kiadóhivatalt Alexandra-utca, Telhach-bán és Schlanger hivatású a vasúti park mellett. Vidékre valamennyi közl. azonosíték. Előfizetési díj havonként 30 din, ügyvezető 90 din. Kérdezőkérésre válasz helyre szállítunk. Állásajánlatok az apróhirdetési díj felét fizetik.

FOGLALMÓZÁS

Egy jókarban levő tüzfűtőcskendő eladó Táborcsky Istvánnál, Majsai-szűtő 146 8452

Deitsch optikus és irógépjavító műhelyébe több házból való fűtőanyagok tisztítás mellett felvétetik. 8002

Köfaragótanomának szerződött néhány jó házból való fűtőanyagot. Mátyásy-park. 8463

Boltiszolka azonnal felvétel. Stern varrógépraktár Jelašičeva-utca. 8544

Egy józan, rendszerető főnököt és egy segédmunkást keresek azonnali beépítésre csere és kereskedelmi malomba. Brámić Vrh, Baranya. 8534

MULONFELE

Ocskarezet és pedig vöröszerez, sárgarezet, cinke, ólomot a legmagasabb áron vesz Stelz Henrik rézárnyvár, Kupa. 7458

Tüzlifa, aprított és hasáb, bármilyen mennyiségben házhoz szállítva, a legolcsóbb áron kapható Weisz Dező fakereskedőnél, Postanska - utca, főposta mellett és Sienkivica-utca 14. kenyérgyártó második utca. 7368

Séprnyűl, I-a búkk, nagyobb mennyiségben kapható Vuković famegmunkáló-telepen. 8370

Üzlethelyiség közvetlen a piac mellett átadó. Cim a kiadóban. 8473

A „Magyar Nyelvőrre” jövő évi folyamata — 100 korona ellenében — előfizetést elfogad Boesari Kálmán Zagyreb, Gyorgyiceva-u. 8. II. 8483

Horváthné és Ivanovics Natália gyermekruha és nőruha szalonja Rudičeva-ut. 2. Csajkás-ház. 8496

Nemesített, egészséges tej alma előnyös ár mellett Wieser Zsigmond raktárban kapható, Badalčeva-ut. 12. főpostától a második utca. 8479

Elvesztett a Bene Sudarčeva-utca-án egy bőrcsomag. Becsületos megtaláló adja át a kiadóban, ahol illő jutalomban részesül. GÜMMIBÉLYEGZŐT bármilyen nyelven készítt Molnár József Subotica, Frančopanska-ut. 25. Megrendeléseket a Bácsmegyei Napló kiadóhivatala is felvesz.

Kalász Crém

készíti

PINTÉR FERENC SZENT JÓZSEF győgytár a nagytöplom mellett. 6659

Üzlet, ingatlanos

UTAZÓT

keres.

Brandeis i Fischl Novosad, Ustavska u. 50.

Eladó egy 30 HP átalakított stabil szivattyúmotor teljesben új generátorral, alig használt motorral. János Béla Novosad, Entaki- u. 64. 8521

Bácskai 7000 lakosú községben gyógyszerértécsaládi okokból kifolyólag eladó. Cim a kiadóban. 8536

Eladó új hálószoba-butor. III., Ivanova-u. 24. 8549

Fűszereknek és cukrászoknak cukrot darál Vágo fűszeres, Majsai-ut. 8484

Egy jókarban levő új strálócsal, egy lábas parasztkocsi és két lóra való kulcsos szerszám eladó. 2. deklódnál lehet Csak-ut. 8550

Eladó egy 30 HP átalakított stabil szivattyúmotor teljesben új generátorral, alig használt motorral. János Béla Novosad, Entaki- u. 64. 8521

Litka

nov. 20-161
nov. 21-161
hétfőtől—
hétdig

Vörös keztyű

II. rész: EG A RABLOBARLANG.
November 23-161 23-ig, szerdától—csütörtökig

III. rész: Szenzációs teleplezések.

A „Bácskai Műmalom”-nak Topolán szüksége van egy 8481

szakképzett főmolnárra

gépészre és raktárnokra.

Ajánlkozók az okmányokkal felszerelt kérvényeket adják be ezen malom igazgatóságának, vagy pedig az okmányokkal személyesen jelentenek legkésőbb 1922. december 1-ig. Az ajánlkozóknak a magyar nyelven kívül birni kell a szerb vagy német nyelvet. IGAZGATÓSÁG.

Fűtésre nagyon alkalmas

gépgyaluforgács

minden mennyiségben olcsón kapható a Ferrum vagongyárban.

Eladó

gyökeres szőlőoltvány

Ripária Porbeis alanyon ültetésre berendezett szőlőiskolából dus gyökérzetű, olyan mint más léteves, hiányok pótlásra is kiválóan alkalmas. Míg a készlet tart előjegyzéseket tvaszi szállításra már most elfogadok. 8559

Hegedüs Ferenc Mokrin

Kereskedők, bazárosok figyelmébe!

Legújabb karácsonyfadiszkek

játékárak, babák nagy választékban legolcsóbb árban beszerezhetők

Kohn Simon cégnél Subotica

Pašičeva ulica br. 4. — Edonvincz.

Budapesten

e'söröndü sarok kávéház forgalmas utvonalon a tulajdonos befejezése miatt tíz millió magyar koronáért eladó. Bővebben Dr. HALÁSZ LÁSZLÓNÁL, BUDAPEST Rákóczi-ut 68. szám. 8416

FAGYAPOT-ot

készít és azonnal szállít

„GRADIVO“ kereskedelmi társaság Telefon 5—55.

ZAGREB, Bogovičeva ulica 3.

TRIFAILI KÖSZENET

fűtési és ipari célokra, elsöröndü száraz villázott fazsenc, fehér d rabus meszelt, beocini portland cementtel waggonteleiben ajánl

RÉVAI ADOLF SUBOTICA

Telefon 551.